

הלכות עירובין שעב־שעג

תשפו

ואין חוששין שמא יהיו נוטלין והולכין עד (למטה מו') (שיפחות מג' מפחים) לפי שכיון שהגדיש הוא בבית שיש לו תקרה ניכר הדבר הרבה כשהוא נפתח והולך^א.

ויש אמורים^ב שבנסתלת התבן אין בו משום מוקצה ולא משום סתירת מחיצה הואיל ולא נעשה מתחלה לשם מחיצה^ג אלא מה שאסרו ליטול מנדיש שבין ב' הצירות הוא משום שמא יטול וילך עד שיתמעט מעשרה ותתבטל המחיצה ויטמלו בחצר כמתחלה^ד ואין החשש שמא יפחת מעשרה בשבת שהרי שבת כיון שהותרה הותרה^ה אלא אסרו ליטול ממנו בקופה לעולם בין בשבת בין בחול^ו משום שמא יפחת מעשרה בערב שבת סמוך לבין השמשות ולא ירגיש בדבר ויטמלו בשבת באיסור^ז אלא יסלקנו כולו בבת אחת ולכן אסרו ג"כ להעמיד הבחמה שם אע"פ שבאכילת הבחמה אין לחוש לזה שאין דרכה לאכול הרבה כ"כ כפעם אחת עד שיתמעט מעשרה מ"מ גורו שמא יאכיל בקופה^ח אבל בגדיש [שבין ב' בתים] לא גורו כלל אפילו בשבת ממעם שנתכאר (והעיקר כסברא הראשונה^ט):

שעג דיני שתי גזוזטראות בשתי עליות וכו' סעיף אחד:

א שתי גזוזטראות^א הכוללות מב' עליות^ב זו כנגד זו ונתן ביניהן נסר כמין גשר מזו לזו וקבעו שם במסמר שלא יוכל להינטל בשבת^ג (או שביטלו בפירוש לכל השבת^ד) אם הוא רחב ד' הרי הוא כפתח ומערבין יחד ואם רצו כל אחת מערבת לעצמה^ה אבל אם היו זו שלא כנגד זו אפילו אם זו כרוח זו וזו כרוח שכנגדו כגון שזו בצפון וזו בדרום אלא שאחת משוכה למורה ואחת למערב ואינן מכוונות זו כנגד זו אינן יכולים לערב יחד מפני שהנסר שהתנו מזו לזו יבא מקרן זוית של זו לשל זו ואינו חשוב כפתח שאין דרך לעשות פתח בקרן זוית^ו כמה דברים אמורים כשהן משוכות זו מכנגד זו ג' מפחים אבל פחות מג' מפחים אינו כלום וכמכוונות הן ואפילו אם הן מכוונות ממש אם האחת גבוה מהבחרת ג' מפחים אינו חשוב פתח^ז.

ובכל זה כשהן רחוקות זו מזו אבל אם אין המרחק שביניהן ד' אף שאין שם נסר כלל מערבין יחד^ח מפני שנוח לפסוע משפת זו לשפת זו^ט וכאלו הן סמוכות זו לזו ממש ולכן אינן יכולים לערב כל אחת לעצמה ולטמול זו בשלה זו בשלה מפני שהן אוסרות זו על זו כיון שהן קרובות זו לזו בתוך ד' אלא אם כן קרוב זה שביניהן אינו במילואו אלא באמצע רחבן בלבד שיש שם בליטה אבל בקצותיהן הן רחוקות זו מזו ד' וגם אין בקירוב זה יותר מעשרה אמות^י.

ב רש"י שם ד"ה שתי גזוזטראות. מור וש"ע.
ג פסקי רא"י פ"ז הל' א' אות ג. שלמי הנברים (כח, א אות א). מ"א ס"ק א.
ד בדלעיל ס' שעב ס"פ וסוף ס"ב.
ה משנה שם. מור וש"ע.
ו סוה. מ"א ס"ק ג. ובדלעיל ס' שפא ס"ה.
ז רבא ע"ט, א. מור וש"ע.
ח תוספתא פ"ה הל' ה"ב. דשב"א בעבודת הקדש שער ד ס"א. תוס' פ"ג הל' ה"ב. רמ"א.
ט רש"י בענינה שם ד"ה ורחב ד'. לענין חרין שבין הצירות (דלעיל ס' שעב ס"ב). תוס' שם ד"ה וכן שתי.
י כ"ח ד"ה שתי גזוזטראות. תוס' ס"ק ב.

רל גזוזטא שם. מ"א ס"ק לא.
רלא רא"ש שם. ריעה רב' שבמור וש"ע שם. וראה גם ריעה הא' שברש"י שם ד"ה שלא יתן ור"ה כיון דאיכא תקרה.
רלב רא"ש שם. מ"א ס"ק ל.
רלג פירוש הא' ברש"י שם.
רלד בדלעיל לדיענה הא'.
רלה מור וש"ע שם (אפילו בחול).
רלו רא"ש שם. מ"א ס"ק י. מ"א שם.
רלז רא"ש שם. לכתב מ"א ברע"ת דרא"ש.
רלח משמנות השו"ע. ראה משנה ביריה שעה"צ ס"ק ק.
סימן שעג
א תוס' ע"ח. ב. מור וש"ע.

הלכות עירובין שעג-שעד

כמה דברים אמורים למלטל בגוטרטאות עצמן אבל העליות שאצלן יכולה כל אחת לערב לעצמה עם הבתים שבחצרה אע"פ שהגוטרטאותיהם סמוכות זו לזו רק שלא ישלמלו בגוטרטאות ואם ירצו יכולים אפילו כל הבתים שבחצר עליה זו לערב עם כל הבתים שבחצר עליה זו לפי שהגוטרטאות הן פתח ביניהם^א רק שהיו סולמות כדנים מהבתים לעליות^ב והוא הדין אם הגוטרטאות רחוקות אלא שנתן נסר מזו לזו:

שעד נסתם בשבת פתח או חלון במקום שעירב בו וכו' ד' סעיפים:

א כ' בתים^א או כ' חצרות^ב שעירבו יחד ע"י שהיה ביניהם חלון או פתח ונסתם בשבת מותרים להשתמש מזה לזה דרך גובה כותל וחורויו^ג ששבת כיון שהותרה הותרה^ד.

אבל אם נסתם מבעוד יום אפילו חזר ונפתח בשבת אסורים לפי שעדיין לא קנו עירוב מעולם שקניית העירוב הוא בין השמשות^ה וכאן לא היה עירוב בין השמשות כיון שהפתח סתום ומשחשכה לא קנו עירוב שאין מערבין משתחשך.

ואפילו עירבו כבר לפני שבת שעברה ואותו עירוב נשאר עדין קיים אינן יכולים לסמוך עליו בשבת זו אחר שנפתח הפתח הואיל וכבר נתבטל מבעוד יום ואינו חוזר וניעור משתחשך אבל אם מתחלה עירבו לשבתות הרבה אפילו עירבו לשנה או יותר וקנו עירוב בבין השמשות לא שבת ראשונה שהיה הפתח פתוח ואח"כ נסתם הפתח ונפתח בשבת אחרת אפילו בסוף השנה חוזר העירוב וניעור^ו ואפילו סתמו במועד^ז ויש מי שהחושש להחמיר^ח אם סתמו במועד הואיל וגילה דעתו בסתימה זו שאינו חפץ בעירוב אינו חוזר וניעור כשנפתח ולענין הלכה ברברי סופרים הלך אחר המיקל:

ב היה כותל בין [שתי] חצרות ועירבה כל אחת לעצמה ונפרץ הכותל בשבת מותרים למלטל כל אחד בחצירו עד מקום הכותל^א אפילו כלים ששבתו בבית ששבת כיון שהותרה הותרה^ב.

אבל חצר שנפרצה בשבת לרשות הרבים או לכרמלית פרצה האוסרתה אין אומרים שבת כיון שהותרה הותרה^ג כמו שנתבאר בס' שם^ד י:

ג חצר קטנה שנפרצה^ה מבעוד יום^ו במילואה לגדולה ואין בפרצה יותר מעשר אמות לגדולה^ז מותרת להוציא כלים ששבתו בבית להצרה אם עירבה לעצמה ואע"פ שלא עירבה עם הקטנה אין הקטנה אוסרת עליה מפני שפרצה זו היא לגדולה כפתח שאין

לצורך שנה). ע"י בוחה שכתבתי בס"י 999 ס"י 999 ס"י 999 (המעק שאומרים כאן חזר וניעור, כמו בספינות שהיו קשורות דלעיל ס"י שסב ס"ח).
ח אגור ס"י תקנו, בשם שו"ת מהר"י (נ) ס"י קסב. רמ"א ס"א. ס"ז ס"ק א.
ט רמ"א ס"ק א לדעת מהר"י.
י שו"ת שם צד, א. מור וש"ע ס"ב.
יא רש"י שם ד"ה זה מבלטל. מור וש"ע שם.
יב רב צה, א. מור וש"ע שם.
יג סעף ג.
יד חננה צב, א. מור וש"ע ס"ב.
טו פירוש המשניות להרמב"ם שם. כ"י ד"ה הוא דאמרין ש"ע שם. דאם נפרצה בשבת אמרין כיון שהותרה כ"י כדלעיל ס"ב.
טז רש"י שם ד"ה הגדול מותר. מור וש"ע שם.

יא ס"ז סוף ס"ק ב.
יב ע"י לעיל ס"י ששע ס"ב, שבארובה שבין בית לעליה אין צורך סולם. משא"כ כאן בעירוב דרך גוטרטא שבקליה. וגי' בוחה שכתבתי בס"י שנג ק"א ס"ק א, דגוריו הכא שש סולם לגוטרטאות היצאות מתקרת העליה.

סימן שעד

א ראה תוס' י, א ד"ה עירב (בבית לבית).
ב ראה רש"י צג, ב ד"ה דאמרת (שתי חצרות).
ג רב הונא צג, ב. מור וש"ע ס"א.
ד רש"י שם ד"ה מהו. מור וש"ע דא' שבש"ע שם. וכן עיקר (נחלת צבו ס"ק א. אליה ונשא ס"ק א).
ה וברע"ל ס"י שם ש"י ש"ג.
ו כדלקמן ס"י ששג ס"ג.
ז תוס' דף י, א ד"ה עירב. דא"ש 999 ס"ג (שאם עירבו